

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 17. siječnja 2024.*

[Multimedia]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni.

Mane i vrline 4. Požuda

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Poslušajmo danas dobro katehezu, a kasnije će jedan cirkus ovdje nešto izvesti da nas zabavi.

Nastavljamo naš hod o manama i vrlinama. Drevni oci nas uče da je, nakon proždrljivosti, drugi „zloduh“ koji uvijek vreba na vratima srca onaj *požude*. Dok je proždrljivost lakomost za hranom, ovaj drugi porok je neka vrsta „proždrljivosti“ prema drugoj osobi, odnosno zatrovana veza koju ljudska bića imaju međusobno, posebno na području spolnosti.

Pazite dobro: u kršćanstvu nema osude spolnog nagona. Jedna biblijska knjiga, Pjesma nad pjesmama, prekrasna je ljubavna pjesma između dvoje zaručnika. No, ta tako lijepa dimenzija našeg čovječtva, spolna dimenzija, nije oslobođena opasnosti, tako da se već sveti Pavao morao pozabaviti tim pitanjem u Prvoj poslanici Korinćanima. On ovako piše: „Općenito se čuje o bludnosti među vama, i to takvoj bludnosti kakve nema ni među poganima“ (5, 1). Ovaj apostolov prijekor odnosi se upravo na nezdrav pristup spolnosti nekih kršćana.

Ali pogledajmo ljudsko iskustvo, iskustvo *zaljubljenosti*. Ovdje ima mnogo mladenaca, vi nam možete o tome pričati! Nitko od nas ne zna reći zašto se taj misterij događa i zašto u životima ljudi postoji to tako duboko i potresno iskustvo. Jedna se osoba zaljubi u drugu, dođe do zaljublivanja. To je jedna od životnih stvarnosti koje najviše iznenađuju. Veliki dio pjesama koje se mogu čuti na radiju govore o tome: o ljubavima koje usrećuju, o ljubavima koje se stalno traže, a nikad ne nalaze, o ljubavima punim radosti ili koje pak bole do suza.

Ako nije uprljana porokom, zaljubljenost je jedan od najčišćih osjećaja. Zaljubljena osoba postaje velikodušna, uživa u darivanju, piše pisma i pjesme. Prestaje misliti samo na sebe i potpuno se okreće drugoj osobi, to je baš lijepo. A pitate li zaljublvenu osobu: „zašto voliš?“, neće znati odgovoriti: u mnogo pogleda njezina je ljubav bezuvjetna, bez ikakvog razloga. Nije važno ako je ta ljubav, tako moćna, ujedno i pomalo naivna: zaljubljena osoba zapravo ne poznaje drugoga, sklona je idealiziranju drugoga, spremna je dati obećanja čiju težinu ne shvaća odmah. Taj „vrt“ u kojem se množe čuda nije, međutim, siguran od zla. Nagrđuje ga zloduh požude, a taj je porok posebno oduran, i to bar iz dva razloga.

Ponajprije zato što *uništava odnose među ljudima*. Da je tome tako potvrđuju, nažalost, vijesti koje svaki dan slušamo. Koliko se odnosa koji su započeli na najbolji način kasnije promijenilo u toksične odnose, odnose posjedovanja drugoga, lišene poštivanja i osjećaja za granicu? To su ljubavi u kojima nije bilo čistoće, te kreposti koju ne treba brkati sa suzdržavanjem od spolnog odnosa – čistoća je nešto više od suzdržavanja od spolnog odnosa – nego je ona povezana sa htijenjem da se drugoga nikada ne posjeduje. Voljeti znači poštivati drugoga, tražiti njegovu sreću, njegovati empatiju prema njegovim osjećajima, biti pripravan upoznati jedno tijelo, jednu psihologiju i jednu dušu koji nisu naši, a koje treba promatrati zbog ljepote kojom su urešeni. To znači ljubiti, i lijepo je ljubiti. Požuda se, pak, svemu tome ruga: požuda plijeni, otima, konzumira na brzinu, ne želi slušati drugoga nego samo svoje potrebe i užitke; požuda svako udvaranje smatra dosadnim, ne traži onu sintezu između razuma, nagona i osjećaja koja bi nam pomogla mudro živjeti. Pohotna osoba traži samo prečace: ne shvaća da putom ljubavi valja ići polako, a ta nam strpljivost – daleko od toga da je istoznačnica za dosadu – omogućuje da ljubavni odnosi budu ispunjeni srećom.

No, postoji i drugi razlog zašto je požuda opasan porok. Spolnost se daje snažno osjetiti među svim čovjekovim užiticima. Uključuje sva osjetila; živi i u tijelu i u psihi i to je prelijepo. Ali ako se strpljivo ne disciplinira, ako nije utkana u odnos i priču gdje je dvoje pojedinaca pretvara u ljubavni ples, pretvara se u lanac koji čovjeku oduzima slobodu. Spolni užitak, koji je Božji dar, potkopava pornografija, to zadovoljstvo bez odnosa koje može iznjedrati oblike ovisnosti. Moramo braniti ljubav, ljubav srca, uma, tijela, čistu ljubav u uzajamnom sebedarju. I to je ljepota spolnog odnosa.

Izboriti pobjedu u bitci protiv požude, protiv pretvaranja čovjeka u predmet, stvar, može biti pothvat koji traje čitav život. No, nagrada koju se osvoji u toj bitci je najvažnija od svih, jer se radi o očuvanju one ljepote koju je Bog upisao u svoje stvaranje kad je osmislio ljubav između muškarca

i žene, one ljepote koja nam pomaže vjerovati da je bolje zajednički graditi jednu povijest nego upuštati se u lov na avanture – koliko je samo Don Juana –, da je bolje njegovati nježnost nego prikloniti se zloduhu posjedovanja – prava ljubav ne posjeduje, ona se daruje –, da je bolje služiti nego osvajati. Jer ako nema ljubavi, život je tužan, tužna osamljenost. Hvala!

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

Sutra počinje *Molitvena osmina za jedinstvo kršćana* koja ove godine ima za temu: „Ljubi Gospodina Boga svojega (...) i svoga bližnjega kao sebe samoga“ (Lk 10, 27). Pozivam vas na molitvu, kako bi kršćani postigli puno zajedništvo i davali jednodušno svjedočanstvo ljubavi prema svima, osobito prema najslabijima. [...]

Danas se u liturgiji spominjemo svetog Antuna, opata, jednog od utemeljitelja monaštva. Neka vas njegov primjer potakne na prihvaćanje Evanđelje bez kompromisâ.

I ne zaboravimo zemlje koje su u ratu, ne zaboravimo Ukrajinu, ne zaboravimo Palestinu, Izrael, ne zaboravimo stanovnike pojasa Gaze koji mnogo trpe. Molimo za tolike žrtve rata, mnoge žrtve. Rat uvijek donosi uništenje, rat ne sije ljubav, nego mržnju. Rat je istinski poraz čovjeka. Molimo za sve koji pate u ratu.

Svima moj blagoslov!

Apel Svetog Oca

Izražavam svoju blizinu i solidarnost žrtvama, sve odreda civilima, raketnog napada na urbano područje Erbila, glavnoga grada Autonomne regije Irački Kurdistan. Dobri odnosi među susjedima ne grade se sličnim djelima, nego dijalogom i suradnjom. Od svih tražim da izbjegavaju sve korake koji bi mogli dovesti do povećanja napetosti na Bliskom istoku i na drugim ratom pogođeni područjima.